

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 36/2024, 11 CZERWCA 2024 © PISM

KOMENTARZ

Prezydent Macron rozwiązuje Zgromadzenie Narodowe po porażce w wyborach do PE

Amanda Dziubińska

W wyborach do Parlamentu Europejskiego we Francji zdecydowane zwycięstwo odniosło skrajnie prawicowe Zjednoczenie Narodowe. Porażka obozu rządzącego skłoniła prezydenta Emmanuela Macrona do rozwiązania Zgromadzenia Narodowego i ogłoszenia przedterminowych wyborów. Skrajna prawica ma szansę uzyskać w nich większość zdolną do sformułowania nowego rządu.

Jaki był wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego we Francji?

Wybory do PE we Francji wygrała – z wyraźną przewagą – skrajna prawica. Zjednoczenie Narodowe (RN), którego liderem jest Jordan Bardella, otrzymało 31,4% głosów, co daje tej partii 30 mandatów (o 7 więcej w porównaniu z wyborami w 2019 r.). Prezydencka partia Odrodzenie zanotowała wynik na poziomie 14,6% (13 mandatów), co oznacza dotkliwą porażkę obozu prezydenckiego i brak poparcia Francuzów dla polityki prezydenta Emmanuela Macrona mimo jego osobistego zaangażowania w kampanię. Na kolejnych miejscach znalazły się Partia Socjalistyczna (PS) – 13,8% (13), która osiągnęła najlepszy wynik spośród partii lewicy, i skrajnie lewicowa Francja Nieujarzmiona (LFI), która poprawiła rezultat z 2019 r., otrzymując 9,9% oddanych głosów (9). Centroprawicowi Republikanie (LR) zdobyli 7,3% poparcia (6), Zieloni 5,5% (5), natomiast inna skrajnie prawicowa partia Rekonkwista – 5,5% (5). Frekwencja wyniosła 51,5%, co stanowi nieznaczny wzrost w porównaniu z 2019 r. (50,1%) i najwyższy wynik od 30 lat, osiągnięty dzięki większej mobilizacji elektoratu protestu.

Jakie są przyczyny wysokiego wyniku skrajnej prawicy?

Na Zjednoczenie Narodowe głosowało ponad 7,7 mln wyborców. Wynik ten jest rezultatem prowadzonej przez Marine Le Pen skutecznej polityki normalizacji wizerunku partii i idącej za tym zmiany w postrzeganiu jej przez obywateli – jako zdolnej do sprawowania władzy i niezagrażającej demokracji. W konsekwencji RN wzmocniła i istotnie poszerzyła swoją bazę wyborczą – coraz więcej grup społecznych zaczęło utożsamiać się z jej ofertą. Porażka obozu prezydenckiego wynika także z obsadzenia w roli lidera listy Valérie Hayer – polityczki o niskiej rozpoznawalności i pozycji w partii, której kampania przebiegała w cieniu prezydenta i premiera. Lista RN otrzymała wysoki wynik w swoim tradycyjnym elektoracie, skupionym w obszarach wiejskich i w małych miastach – podobnie jak w 2019 r. najliczniej reprezentowaną grupą wśród głosujących na nią byli pracownicy fizyczni. Partii udało się także pozyskać nowych wyborców, zwłaszcza wśród emerytów, kadry kierowniczej i mieszkańców większych miast, kapitalizując obawy dotyczące polityki wewnętrznej Francji. Skrajna prawica skupiła swój przekaz w kampanii głównie na tematach krajowych – imigracji, bezpieczeństwie, sile nabywczej czy rolnictwie –

KOMENTARZ PISM

i przekształciła wybory europejskie w referendum za lub przeciw polityce prezydenta Macrona.

Dlaczego prezydent Macron rozwiązał Zgromadzenie Narodowe?

Z powodu porażki wyborczej prezydent Macron zdecydował o rozwiązaniu Zgromadzenia Narodowego (ZN) i rozpisaniu nowych wyborów, które odbędą się w dwóch turach – 30 czerwca i 7 lipca. Decyzja ta jest zgodna z wysuwany przez RN postulatem odnowienia składu parlamentu i wynika z trudności obozu prezydenckiego w prowadzeniu polityki oraz z konieczności negocjowania planowanych reform. Po [ostatnich wyborach w 2022 r.](#) obóz Macrona (łącznie z koalicjantami) dysponował względną większością głosów, co skłaniało rząd do przyjmowania ustaw z pominięciem głosowania (w trybie art. 49-3 konstytucji) lub szukania szerokiego poparcia politycznego w izbie. W obliczu wzrostu popularności skrajnej prawicy i nastrojów antyrządowych otoczenie prezydenta spodziewało się paraliżu prac parlamentarnych, utrudniania przyjęcia budżetu w drugiej połowie roku i licznych wniosków o wotum nieufności dla rządu. Prezydent uznał, że wcześniejsze rozwiązanie Zgromadzenia będzie dla jego obozu korzystniejsze – pozwoli zachować dotychczasowy kapitał polityczny, odzyskać część wyborców i zmobilizować niegłosujących. Krótka kampania wyborcza utrudni także potencjalne rozmowy koalicyjne partii opozycyjnych – zwłaszcza w obliczu kryzysu na lewicy spowodowanego pogłębiającymi się różnicami politycznymi między partiami tworzącymi blok NUPES. Macron liczy także na utworzenie nieformalnego wspólnego frontu republikańskiego

przeciwko skrajnej prawicy, którą uważa za zagrożenie dla demokracji i przyszłości Francji w UE.

Co oznacza rozwiązanie Zgromadzenia Narodowego dla francuskiej sceny politycznej?

Decyzją o rozwiązaniu ZN Macron ryzykuje utratę większości w izbie i umożliwienie skrajnej prawicy – po raz pierwszy w historii V Republiki – sformułowania rządu po wyborach. Prawdopodobnym scenariuszem jest wyłonienie takiego składu parlamentu, w którym żadna partia nie będzie posiadać samodzielnej większości. Według opublikowanego 10 czerwca sondażu Harris Interactive RN utrzymuje znaczną przewagę (34% głosów) nad zajmującą drugie miejsce koalicją partii lewicowych NUPES (22%). Obóz prezydenta mógłby liczyć na 19% oddanych głosów, a Republikanie na 9%. Takie wyniki przełożyłyby się na względną większość RN w Zgromadzeniu – od 235 do 265 mandatów (przy 88 w poprzedniej kadencji). Wygrana RN może więc skutkować kolejnym okresem koabitacji – współistnienia prezydenta i premiera wywodzących się z przeciwstawnych obozów politycznych. Przewodniczący Bardella prowadzi kampanię jako kandydat partii na nowego premiera Francji. Potencjalna wygrana RN w wyborach parlamentarnych będzie również rzutowała na dynamikę wyborczą w zaplanowanych na 2027 r. wyborach prezydenckich, w których start zapowiada Marine Le Pen. Zwiększone zaangażowanie prezydenta w kampanię będzie ograniczało również jego działalność na arenie międzynarodowej w najbliższych tygodniach. Porażka partii Macrona osłabia też jego pozycję w UE, zwłaszcza w obliczu nadchodzących negocjacji o obsadzeniu instytucji unijnych na kolejną kadencję.